

Lilian Rosell
Utvecklingsavdelningen
08-508 276 03
lilian.rosell@stockholm.se

Till
Fastighetsnämnden 2011-11-22

Upprustning och modernisering av Stadion 2010-2014.

Lägesrapport. Återremiss

Förslag till beslut

1. Fastighetsnämnden godkänner lägesrapporten om upprustning och modernisering av byggnadsminnet Stockholms Stadion, fastigheten Norra Djurgården 1:42.

Ingrid Gyllfors
t.f. förvaltningschef

Daniel Öhman
t.f. avdelningschef

Sammanfattning

Fastighetskontoret rustar och moderniserar Stockholms Stadion på uppdrag av tidigare fattade beslut av idrottsnämnden.

Lägesrapporten om upprustning och modernisering av Stadion återremitterade till fastighetskontoret av fastighetsnämnden den 25 oktober 2011. Nämnden önskade en tydligare beskrivning över tidigare fattade beslut samt en redogörelse av nedlagda och återstående arbeten.

Figur 1 Stockholms stadion sett från Lidingövägen

Ett inriktningsbeslut togs 2008-03-11 och ett genomförandebeslut 2008-06-17 i idrottsnämnden. Därefter skrevs två nya genomförandebeslut som var varianter på det första genomförandebeslutet, ett för år 2009 och ett för åren 2010-14. Dessa togs i idrottsnämnden den 10 februari 2009 respektive 15 december 2009. Kommunstyrelsen tog därefter beslut 2010-04-14 och kommunfullmäktige 2010-11-29. I kommunfullmäktige beslutades att Stockholms stadion upprustas och moderniseras för 74 mnkr fr.o.m. med år 2008 t.o.m. år 2012.

Från år 2008 till idag, november 2011, har cirka 55 mnkr arbetats upp och 19 mnkr återstår.

Fastighetskontoret och idrottsförvaltningen prioriterar bland kvarstående arbeten för att projektet ska rymmas inom beslutat budget. De åtgärder som ännu inte är beställda och som går att avstå från är:

- Ljudanläggning
- Murning av resterande publiktrappor, stensättning av musikläktarens granittrappor
- Stensättning nedanför stuprör
- Putsning av murade fogar
- Återstående målning

Byggarbetena på Stockholms Stadion planeras att vara klara till 100-årsjubileet för OS i juni 2012.

Utfåtande

Bakgrund

En lägesrapport togs upp i fastighetsnämnden 2011-10-25, men återremitterades på grund av att en noggrannare beskrivning över tidigare beslut samt nedlagda och återstående arbeten önskades.

Inriktningsbeslut togs i idrottsnämnden 2008-03-11 med en budget om 70 mnkr. Därefter togs ett genomförandebeslut i idrottsnämnden 2008-06-17 avseende nödvändiga upprustnings- och moderniseringsbehov av Stadion för åren 2008-2010 för 70 mnkr. Åtgärdsprogrammet översteg 50 mnkr och skulle därför även beslutas av kommunfullmäktige. Samtidigt pågick dock en utredning för att se om Stockholms Stadion hade möjlighet att byggas om till en elitarena och därför valde man att avvakta med att ta upp beslutet i kommunfullmäktige.

Istället bröts beslutet upp i två nya beslut:

- a) för åtgärder under året 2009
- b) för åtgärder under åren 2010-2014. Utöver det innehöll beslutet också investeringsutgiften för år 2009.

- a) Vissa akuta renoveringsbehov bröts ut till ett nytt genomförandebeslut för upprustning och moderniseringsarbeten under 2009 för cirka 19 mnkr som togs i idrottsnämnden 2009-02-10 och utfördes under 2009.
- b) Återstående åtgärder fördes in i ett annat reviderat genomförandebeslut. I det beslutet kompletterade idrottsnämnden med ett program för ytterligare två år, 2013 och 2014. Idrottsnämnden tog beslut 2009-12-15 och det budgeterade beslutet uppgick till 150 mnkr. Av dessa 150 mnkr avsåg 131 mnkr arbeten för åren 2010-2014 och 19 mnkr arbeten för år 2009.

Kommunstyrelsen fattade beslut 2010-04-14 att idrottsförvaltningen medgavs rätt att modernisera och rusta för 74 mnkr för åren 2008-2012. Kommunstyrelsen menade att flera av utgifterna i idrottsnämndens reviderade genomförandebeslut var av karaktären underhåll och därför inte skulle vara med som investering. Kommunstyrelsen noterade att om investeringarna för åren 2013 och 2014 exkluderades var resterande budgetbelopp, 74 mnkr, i linje med ursprungligt genomförandebeslut som var på 70 mnkr. Åren de avsåg stämde då också med idrottsnämndens ursprungliga genomförandebeslut. Detta beslut tog även kommunfullmäktige den 29 november 2010.

Den 1 januari 2011 tog fastighetsnämnden över ägandet av Stockholms stadion i samband med överförandet av stadens idrottsanläggningar till fastighetsnämnden.

Mål och syfte

Målet är att beslutad upprustning och modernisering är klar till Stockholms stadions 100-årsjubileum i juni 2012. Stockholms stadion används för konserter, idrottsevenemang och träning. Eftersom förbund och myndigheter ställer högre krav måste Stadion moderniseras. En upprustning gör att Stadions värde bevaras.

Figur 2 Stadion under konsert. Valhallavägen är längst ner i bild, Lidingövägen till höger.

Åtgärder

Idrottsnämnden tog ett beslut för år 2009 angående 19 mnkr och ett reviderat genomförandebeslut för åren 2010-2014 för 150 mnkr (där de 19 miljonerna för år 2009 ingår). Arbetena som specificerats för åren 2010-2014 finns punktade nedan så som de står i det reviderade genomförandebeslutet.

Idrottsnämnden tog ett reviderat genomförandebeslut gällande 150 mnkr den 15 december 2009 och innehöll nedanstående planerade åtgärder:

För år 2010

- Iordningsställa en provisorisk takbrygga runt hela taket inklusive provisorisk placering av belysning, högtalare och säkerhetskameror.
- Upprusta läktartaket genom att byta takpanel och takbeklädnad samt montage av ny takbrygga på läktartaket.
- Installera ny arenabelysning (ersätta de två högmasterna i parkområdet mot Valhallavägen med två nya master, ny belysning på Klock- och Sofiatornen och läktartaket, två nya master, ny belysningsmaster på norra läktaren).
- Projektera och eventuellt påbörja arbeten för att åtgärda bygg- och installationstekniska fel i norra läktaren.
- Ny video/resultattavla.

Investeringsutgiften för 2010 bedömdes till 26 mnkr, varav 8 mnkr för resultattavla och 18 för resterande arbeten.

För år 2011

- Färdigställa arbeten från 2010 med läktartaket och arenabelysningen.
- Fortsätta arbetena med norra läktaren
- Installation av ny ljudanläggning.
- Påbörja upprustningen av Musikläktarens granittrappor vid Maratonporten.
- Påbörja projektering av nya personallokaler, driftförråd, garage och evenemangskök.
- Påbörja projektering inför upprustning och modernisering av Sofiavägläktarens och Maratonportens rumsenheter samt det utvändiga gångstråket utmed Sofiavägen.
- Påbörja projektering för upprustning och eventuell utökning av kommentatorshytter, kameraplattformar under Sofialäktarens tak m.m.
- Påbörja projektering inför upprustning av parkområdet utefter Valhallavägen.

Investeringsutgiften för 2011 bedömdes till ca 20 mnkr.

För år 2012

- Avsluta arbetena med musikläktarens granittrappor vid Maratonporten och norra läktaren.
- Avsluta all projektering som påbörjades 2011.
- Förberedande arbeten med nya personallokaler, driftförråd, garage och evenemangskök (start hösten 2012).

Investeringsutgiften för 2012 bedömdes till ca 15 mnkr.

För år 2013

- Avsluta arbetena med personallokaler, driftförråd, garage och evenemangskök.
- Påbörja arbetena med upprustning och modernisering av Sofialäktarens och Maratonportens rumsenheter samt det utvändiga gångstråket utmed Sofiavägen.
- Påbörja arbetena med upprustning och eventuell utökning av kommentatorshytter, kameraplattformar under Sofialäktarens tak m.m.
- Påbörja arbetena med upprustning av parkområdet utefter Valhallavägen.

Investeringsutgiften för 2013 bedömdes till ca 35 mnkr.

För år 2014

- Avsluta arbetena med upprustning och modernisering av Sofialäktarens och Maratonportens rumsenheter samt det utvändiga gångstråket utmed Sofiavägen.
- Avsluta arbetena med upprustning och eventuell utökning av kommentatorshytter, kameraplattformar under Sofialäktarens tak m.m.
- Avsluta arbetena med upprustning av parkområdet utefter Valhallavägen.

Investeringsutgiften för 2013 bedömdes till ca 35 mnkr.

Totalt bedömdes investeringen till 150 mnkr.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige tog därefter beslut om investeringar för 74 mnkr.

Investeringsår	Idrottsnämndens förslag belopp (mnkr)	Kommunstyrelsen och kommunfullmäktiges beslut belopp inkl uppräknings av prisnivåer (mnkr)
2009	19	19
2010	26	26,8
2011	20	21,2
2012	15	7
2013	35	0
2014	35	0
Totalt	150	74

Idrottsförvaltningen analyserade och kom fram till vilka investeringar som rymdes i en budget om 74 mnkr. Fastighetskontoret rustar och moderniserar enligt denna budget enligt nedanstående åtgärder:

- Läktartak
- Takbrygga
- Konstruktioner
- Utrymning
- Nödljusinstallationer
- Arenabelysning
- Ljudanläggning
- Resultattavla
- Murning
- Stensättning
- Målning
- Smide
- Snickerier
- Förstärkning av elkapaciteten.

Tidsplan

Projektet har pågått sedan 2008 och beräknas vara klart till juni 2012. Då är det 100 år sedan OS hölls i Stockholm och Stockholms stadion invigdes, vilket kommer att uppmärksammas. Idrottsförvaltningen ansvarar för 100-årsjubileet.

Upprustningen och moderniseringen har delats upp i flera delprojekt med separata tidsplaner.

Åtgärder som är klara:

- färdigutfört är läktartak
- takbrygga
- resultattavla
- nödljus
- förstärkning av elkapaciteten
- målning
- murning av en publiktrappa

Delprojekten utrymning och arenabelysning är upphandlade och entreprenaderna har påbörjats.

Figur 3 Ny arenabelysning byggs för att leva upp till krav från förbund

De entreprenader där upphandlingarna ännu inte är slutförda är:

- ljudanläggning
- murning av resterande publiktrappor
- stensättning av musikläktarens granittrappor
- stensättning nedanför stuprör
- putsning av murade fogar
- återstående målning

Organisation

Fastighetskontoret driver projektet och idrottsförvaltningen samverkar.

På fastighetskontoret är Lilian Rosell projektansvarig och Liljana Tofilovska förvaltare. På idrottsförvaltningen är Jan Sågström programansvarig och Jonny Costmar anläggningschef. Som projekteringsledare och byggleddare anlitas konsulten Anders Hulting från Röda Tråden AB.

Till projektet upphandlas externa konsulter och entreprenörer.

Ekonomi

Stockholms stadion ska rustas för 74 mnkr under åren 2008-2012.

Från år 2008 till idag har cirka 55 mnkr arbetats upp och 19 mnkr återstår.

Fastighetskontoret och idrottsförvaltningen går igenom prioriteringen av kvarstående arbeten (enligt ovan) eftersom allt som planerats inte ryms inom budgeten. Detta görs för att fastställa vilka arbeten som kan tas bort ur den prioriteringslista som idrottsförvaltningen tidigare gjort för att försöka rymma projektet inom budgeten.

Noteras bör att nuvarande ljudanläggning är undermålig och att norra läktaren saknar ljudanläggning helt.

Figur 4 Fotbollsmatch på Stockholms stadion

Risker

Tider och kostnader

Det finns risk för merkostnader på grund av att stadion är en gammal byggnad med problem som är svåra att förutse.

Stockholms stadion inklusive parken på stadion är ett byggnadsminne och åtgärder godkänns av Länsstyrelsen. Renovering ska ske likt sitt originalutförande vilket kan fördyra och försena projektet. Den norra läktaren som är byggd 1996 är dock inget byggnadsminne.

Figur 5 Idrottstävling på byggnadsminnet Stockholms stadion. Norra läktaren, mellan tornen, är inte byggnadsminne.

På arenan pågår regelbundet evenemang och då måste byggnadsarbetena stoppas och allt plockas undan, vilket påverkar projektiden.

Slut